

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation
NORDYRK 2016
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)**

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Vibe Aarkrog	Institution: (navn og land/name and country): Aarhus Universitet
E-mailadresse / E-mail: Viaa@edu.au.dk	
Abstracttitel / Title of abstract: Challenges in the transition between practice and theory in practice related teaching and learning	
Baggrund og motivation / Background and reasons: With the aim of encouraging and engaging students in VET for learning a central pedagogical tool is to establish interrelations between school-based learning and workplace-based learning or more generally between theory and practice. The umbrella term for this pedagogy is practice related learning or practice based learning (Boud, 2012), the general idea being to link knowledge acquisition to specific problems in vocational practices. Studies of practice related learning and teaching point to a number of challenges in relation to the pedagogical method, including that the students are not able to shift between local contextual examples and general theory (Aarkrog, 2014; Brousseau, 1997). In a current project the transitions are studied between the different phases of practice related teaching, the assumption being that the challenges in relation to the students' learning processes can be located to the these transitions.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: Which kinds of transitions between theoretical learning and learning through practical activities benefit the students' learning? This include the following two research questions: <ul style="list-style-type: none">■ Where are the students' challenges in practice related learning located?■ How do the teachers establish transitions between theoretical learning and learning through practical activities?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Theoretically the study draws on guy Brousseau's "Theory about didactical situations' and on Basil Bernstein's concepts 'horizontal and vertical discourses'. Empirally the study involves observations and interviews with teachers and students in the social- and health care programs.	
Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: The study reflects main challenges in VET: to motivate the students so that they do not drop out and to enhance their learning outcome. The study is expected to contribute with knowledge about students' learning processes in practice related teaching that can be used to develop vocational pedagogy.	
References Aarkrog, V. (2014) Impact of Practice Related Teaching in VET. A discussion of four examples of practice related teaching. ECER VETNET Proceedings. Bernstein, B. (1999) Vertical and Horizontal Discourse: an essay. <i>British Journal of Sociology of Education</i> , 20:2, 157-173. Boud, D. (2012) 'Problematising practice-based education' in Higgs, J., Barnett, R., Billett, S., Hutchings, M. & Trede, F. (eds), <i>Practice-Based Education: Perspectives and Strategies</i> , Sense Publishers, Rotterdam, pp. 55-70.	

Brousseau, G. (1997) Theory of didactical situations in mathematics 1970-1990.
Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Practice relation, didactical situations horizontal and vertical discourses.

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes No

6

Skabelon til paper/paper template - NORDYRK 2016 (omfang 3-5 A4-sider/max 2000 words /13.000 units incl.)

Indsendes **senest d. 4. april 2016** til / Please send at latest **April 4^t** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Marianne Riis Palle Bergstedt Claus Bo Jørgensen Hans Henrik Koch Carsten Lund Rasmussen	Institution (navn og land/name and country): NCE, PH Metropol Danmark
E-mailadresse / E-mail: marr@phmetropol.dk	
Titel på paper / Paper title: Erhvervsskolelæreres erfaringer med transfer som vertikale og horisontale læreprocesser i skole-praktiksamspillet. - et aktivitetsteoretisk perspektiv	
Abstract (max 300 words): <p>På baggrund af seks enkeltinterviews, sætter vi i dette paper fokus på erhvervsskolelæreres erfaringer med at skabe betingelser for transfer i skole-praktiksamspillet. Transferforskning er ikke noget nyt felt, men den konstante interesse vidner om et komplekst fænomen. Lobato (2006) identificerer fem perspektiver, som har vundet indflydelse i den nyere transferforskning, heriblandt det aktivitetsteoretiske perspektiv, der bygger på en horisontal forståelse af læreprocesser. I en horisontal forståelse, studeres læring som en proces, der foregår i og imellem socio-kulturelle systemer, mens en vertikal forståelse fokuserer på læring inden for et enkelt system (Akkerman & Van Eijck, 2013).</p> <p>De seks interviews er gennemført og analyseret med udgangspunkt i tredje generations Aktivitetsteori (Konkola <i>et al.</i>, 2007; Tuomi-Gröhn; Engeström & Young, 2003), hvor transfer opfattes som en horisontal læreproces, der betegnes som grænsekrydsning i og imellem forskellige kontekster i et systemisk og dialektisk perspektiv. Selve grænsekrydsningen har til formål at etablere kontinuitet i handlinger og interaktioner på tværs af socio-kulturelle forskelle. I Aktivitetsteori udgør to systemers samspil den mindste analytiske enhed, og hvert system består af seks elementer, mens systemerne ideelt set kobles sammen gennem såkaldte grænseobjekter (Roth & Lee, 2007).</p> <p>Analysen viser, at erhvervsskolelærerne har erfaringer med at planlægge og gennemføre undervisning, der skaber betingelser for både vertikale og horisontale læreprocesser. Der er pædagogiske-didaktiske udfordringer forbundet med begge typer af processer, og analysen peger på udfordringer både mellem elementer internt i systemerne og imellem systemerne. I forlængelse af analysen, diskuteres fire potentielle udfaldsrum i forhold til at skabe kontinuitet og transfer forstået som grænsekrydsning. Endvidere drøftes grænseobjekter ud fra Carliles (2004; 2002) typologi, og potentialet i at anvende ikt-baserede artefakter som grænseobjekter behandles kort. Paperet afsluttes med at pege på fremtidige forskningsmuligheder.</p>	

Referencer / Literature:

Akkerman, S.F. & Van Eijck, M. (2013). Re-theorising the student dialogically across and between boundaries of multiple communities. *British Educational Research Journal*. Vol.39, No. 1, February 2013, pp. 60-72.

Carlile, P.R. (2004). Transferring, translating, and transforming: an integrative framework for managing knowledge across boundaries. *Organization Science*, Vol. 15, No. 5, September-October 2004, pp. 555-568.

Carlile, P.R. (2002). A pragmatic view of knowledge and boundaries: boundary objects in new product development. I: *Organization Science*, Vol. 13, No. 4, July-August 2002, pp. 442-455.

Konkola, R., Tuomi-Gröhn, T., Lambert, P. & Ludvigsen, S. (2007). Promoting learning and transfer between school and workplace. *Journal of Education and Work*, 20(3), 211-228.

Lobato, J. (2006). Alternative perspectives on the transfer of learning. History, issues, and challenges for future research. *The Journal of The Learning Sciences*, 15(4), 431-449.

Roth, W-M. & Lee, Y. (2007). Vygotsky's neglected legacy, cultural-historical activity theory. *Review of Educational Research*, 77, 186-232.

Tuomi-Gröhn, T. Engeström, Y., & Young, M. (2003). From transfer to boundary crossing between school and work as a tool for developing vocational education: An introduction. In: T. Tuomi-Gröhn & Y. Engeström (Eds.), *Between school and work: New perspectives on transfer and boundary-crossing* (pp. 1-18). Amsterdam, Netherlands: Pergamon.

Nøgleord / Keywords (3-5):

erhvervsskolelærere, transfer, horisontal læring, grænsekrydsning, grænseobjekter

Paper-indhold / Content:

6

Skabelon til paper/paper template - NORDYRK 2016

(omfang 3-5 A4-sider/max 2000 words /13.000 units incl.)

Indsendes **senest d. 4. april 2016** til / Please send at latest **April 4^t** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Marianne Riis Palle Bergstedt Claus Bo Jørgensen Hans Henrik Koch Carsten Lund Rasmussen	Institution (navn og land/name and country): NCE, PH Metropol Danmark
E-mailadresse / E-mail: marr@phmetropol.dk	
Titel på paper / Paper title: Erhvervsskolelæreres udfordringer med at skabe betingelser for transfer og grænsekrydsning i skole-praktiksospillet.	
Abstract (max 300 words): <p>På baggrund af seks enkeltinterviews, sætter vi i dette paper fokus på erhvervsskolelæreres erfaringer med at skabe betingelser for transfer i skolepraktiksospillet. Transferforskning er ikke noget nyt felt, men den konstante interesse vidner om et komplekst fænomen. Konkola et al. (2007) identificerer fire perspektiver, som har vundet indflydelse i den nyere transferforskning, heriblandt det aktivitetsteoretiske perspektiv, som bygger på en horisontal forståelse af læreprocesser. I en horisontal forståelse studeres læring som en proces, der foregår i og imellem sociokulturelle systemer, mens en vertikal forståelse fokuserer på læring inden for et enkelt system (Akkerman & Van Eijck, 2013).</p> <p>De seks interviews er gennemført og analyseret med udgangspunkt i tredje generations Aktivitetsteori (Konkola <i>et al.</i>, 2007; Tuomi-Gröhn; Engeström & Young, 2003), hvor transfer opfattes som en horisontal læreproces, der betegnes som grænsekrydsning i og imellem forskellige kontekster i et systemisk og dialektisk perspektiv. Selve grænsekrydsningen har til formål at etablere kontinuitet i handlinger og interaktioner på tværs af sociokulturelle forskelle. I Aktivitetsteori udgør to systemers samspil den mindste analytiske enhed, og hvert system består af seks indbyrdes afhængige elementer, mens systemerne ideelt set kobles sammen gennem såkaldte grænseobjekter (<i>ibid.</i>).</p> <p>Analysen peger på, at erhvervsskolelærerne har erfaringer med at planlægge og gennemføre undervisning, der skaber betingelser for både vertikale og horisontale læreprocesser. Der er pædagogiske-didaktiske udfordringer forbundet med begge typer af processer, og analysen peger på udfordringer både mellem elementer internt i systemerne og imellem systemerne. I forlængelse af analysen, præsenteres fire potentielle udfaldsrum i forhold til at skabe transfer og/eller grænsekrydsning. Paperet afsluttes med at pege på fremtidige forskningsmuligheder.</p>	

Referencer / Literature:

Akkerman, S.F. & Van Eijck, M. (2013). Re-theorising the student dialogically across and between boundaries of multiple communities. *British Educational Research Journal*. Vol.39, No. 1, February 2013, pp. 60-72.

Akkerman, S.F. & Bakker, A. (2011). Boundary crossing and boundary objects. *Review of Educational Research*. June 2011, Vol. 81, No. 2, pp. 132-169

Damvad (2012). *Baselinestudie*. Udarbejdet af Damvad for Det erhvervsrettede uddannelseslaboratorium - UddX. http://uddannelseslaboratoriet.dk/wp-content/uploads/2013/05/Baseline_Det-erhvervsrettede-uddannelseslaboratorium.pdf

Engle, R.A. (2012). The resurgence of research into transfer: an introduction to the final articles of the transfer stand. *Journal of the Learning Sciences*, 21:3, 347-352.

EVA (2013). Danmarks Evalueringsinstitut. *Sammenhæng mellem skole og praktik. Evaluering af skolers og virksomheders arbejde med at understøtte sammenhæng i tekniske erhvervsuddannelsers hovedforløb*. <https://www.eva.dk/projekter/2012/sammenhaeng-i-tekniske-erhvervsuddannelsers-hovedforlob/hent-rapporten/sammenhaeng-mellem-skole-og-pratik>

Engeström, Y., Engeström, R. & Kärkkäinen, M. (1995). Polycontextuality and boundary crossing in expert cognition: Learning and problem solving in complex work activities. *Learning and Instruction*, Vol. 5. pp. 219-336.

Konkola, R., Tuomi-Gröhn, T., Lambert, P. & Ludvigsen, S. (2007). Promoting learning and transfer between school and workplace. *Journal of Education and Work*, 20(3), 211-228.

Lobato, J. (2006). Alternative perspectives on the transfer of learning. History, issues, and challenges for future research. *The Journal of The Learning Sciences*, 15(4), 431-449

Riis, M., Bergstedt, P. & Rasmussen, C.L. (unpublished). *Undervisningsdifferentiering og it i de erhvervsrettede uddannelser – en eksplorativ forundersøgelse*. Intern rapport udarbejdet 2014.

Rogoff, B. (1995). Observing sociocultural activity on three planes. Participatory appropriation, guided participation, and apprenticeship. In Wertsch, J.V., Del Rio, P. & Alvarez, A. (Eds.) *Sociocultural studies of mind* pp. 139-164. New York: Cambridge Press.

Spradley, J.P. (1979). *The Ethnographic Interview*. Wadsworth, Cengage Learning.

STIL (2015). Styrelsen for it og læring. *Strategi for den digitale erhvervsuddannelse*. <http://www.stil.dk/~STIL/Content/News/2015/Mar/150325-It-og-digitalisering-skal-styrke-erhvervsuddannelserne>

Tuomi-Gröhn, T. Engeström, Y., & Young, M. (2003). *From transfer to boundary crossing between school and work as a tool for developing vocational education: An introduction*. In T. Tuomi-Gröhn & Y. Engeström (Eds.), *Between school and work: New perspectives on transfer and boundary-crossing* (pp. 1–18). Amsterdam, Netherlands: Pergamon.

Tække, J. & Paulsen, M. (2013). *Sociale medier i gymnasiet - mellem forbud og ligegyldighed*. Unge Pædagoger.

Yin, R. K. (2009). *Case Study Research. Design and methods*. 4th edition. SAGE.

Aarkrog, V. (2010). *Erhvervsuddannelsesforskningen i Danmark*. In: Størner, T. & Hansen, J.A. (red.) *Erhvervspædagogik – mål, temaer og vilkår i eud's verden*. Erhvervsskolernes Forlag. s. 73-82.

Nøgleord / Keywords (3-5):

erhvervsskolelærere, transfer, horisontal læring, grænsekrydsning, grænseobjekter

Paper-indhold / Content:

Udfordringen med at skabe samspil og kontinuitet i erhvervsuddannelser

I det danske erhvervsuddannelsessystem veksler eleverne mellem skole- og praktikperioder gennem deres uddannelse. I erhvervsuddannelsesforskningen, har det længe været betragtet som en pædagogisk-didaktisk udfordring at hjælpe eleverne med at skabe mening med læring, kontinuitet og transfer i forskellige kontekster (Aarkrog, 2010). For elever er oplevelsen af samspil mellem læring i forskellige kontekster afgørende for deres motivation og gennemførelse af uddannelse (Damvad, 2012), men en nyere undersøgelse (EVA, 2013) vidner om vedvarende udfordringer med at skabe samspil og transfer mellem skole- og praktikperioder på forskellige niveauer og mellem forskellige aktører i systemet.

På policyniveau anses brugen af informations- og kommunikationsteknologi (ikt) i undervisnings- og læreprocesser som et muligt bud på at imødekomme nogle af de pædagogisk-didaktiske transferudfordringer, der opleves i erhvervsuddannelses-systemet (STIL, 2015). Dette understøttes af en eksplorativ forundersøgelse af erhvervsskolelæreres brug af ikt foretaget i 2014, hvor vi konkluderede, at lærerne tilskriver ikt et potentiale i forhold til at skabe betingelser for transfer og i visse tilfælde for decideret grænsekrydsning (Riis, Bergstedt, Rasmussen, *up.*). I det aktuelle forskningsprojekt "Ikt og transfer i erhvervsuddannelser - et casestudie om ikt-mediering, transferforståelser og -praksis i et sociokulturelt perspektiv, der løber fra 2015-2017, er vi optaget af, hvorfor og hvordan erhvervsskolelærere anvender ikt til at skabe sammenhæng og betingelser for transfer mellem især skole- og praktikperioder på uddannelsernes hovedforløb, men også mellem teori-praksis mere generelt. I dette paper, fokuserer vi på erhvervsskolelæreres oplevelser og erfaringer med udgangspunkt i seks baggrundsinterviews gennemført i efteråret 2015.

Transfer - som vertikale og horisontale processer

Transferforskning er ikke noget nyt felt, men den konstante interesse vidner om et komplekst fænomen, hvorom der ikke hersker konsensus (Engle, 2012; Lobato, 2006). Konkola et al. (2007) identificerer fire tilgange til transfer, som har vundet indflydelse i den nyere transferforskning - jvf. tabel 1 herunder. Afhængig af hvilken teoretisk tilgang transfer studeres ud fra, vil der bl.a. være forskel på *hvad*, der er genstand for transfer, *hvorfra og hvortil* denne transfer formodes at foregå og *hvem*, der forventes at indgå i transferprocessen. På den baggrund skelnes der også mellem forskellige benævnelser for fænomenet. Endvidere er der forskel på foki i selve studiet af fænomenet. I de kognitive og situerede tilgange lægges vægt på at studere ligheder og nær og fjern transfer, mens der i sociokulturelle og aktivitetsteoretiske tilgange lægges vægt på forskelligheder og grænsekrydsning og -objekter.

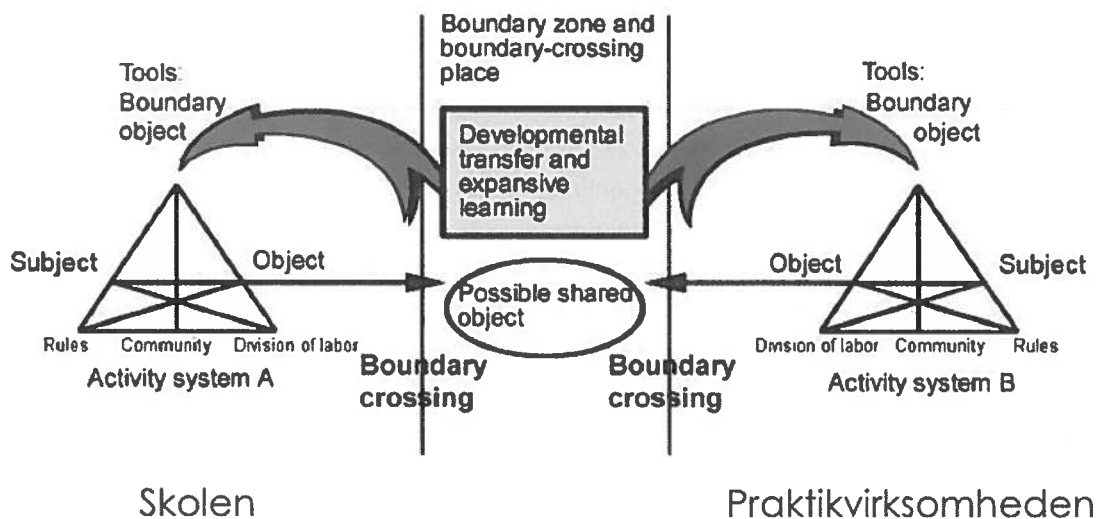
Tilgang	Basis	Udgangspunkt	Hvorfra-hvortil	Benævnelse	Foki	Forståelse
Kognitiv	Opgaver	Abstrakte skemaer	Fra opgave til opgave - typisk i skolen	Transfer	Fokus på <i>ligheder</i> , herunder nær og fjern transfer	Vertikal
Situeret	Individ i stabile kontekster	Social deltagelse	Fra en statisk hverdags-situation til en anden	Produktivitet		
Socio-kulturel	Individ i dynamiske kontekster	Personlig viden, social deltagelse og identitet	Fra en skiftende social organisation til en anden	Følgevirkning/-overgang	Fokus på <i>forskelligheder</i> , herunder grænsekrydsning og grænseobjekter	Horisontal
Aktivitetsteoretisk	Kollaborative aktivitetssystemer	Kollaborativ konceptdannelse	Fra et dynamisk aktivitetssystem til et andet	Udviklingsmæssig transfer		

Tabel 1. Transfertilgange (modificeret efter Konkola et al., 2007, p. 218)

Eftersom forskellighed i kontekster og systemer er en konstituerende del af det danske erhvervsuddannelsessystem, er vi især inspireret af det sociokulturelle og det aktivitetsteoretiske perspektiv, som bygger på en horisontal forståelse af lære- og transferprocesser. I en horisontal forståelse studeres læring og transfer som en proces, der foregår i og imellem sociokulturelle systemer, mens en vertikal forståelse fokuserer på læring og transfer inden for et enkelt system (Konkola et al., 2007; Akkerman & Van Eijck, 2013). Ifølge Engeström og kolleger udfordres den traditionelle forståelse af transfer, når lære- og transferprocesser opfattes horisontalt (Engeström, Engeström & Kärkkäinen, 1995; Tuomi-Gröhn, Engeström & Young, 2003). I den vertikale forståelse, betragtes læring og transfer som et tids-begrænset, en-vejs fænomen, der typisk kun foregår mellem en tilegnelses- og en applikationskontekst indenfor et system, og som bygger på en snæver, hierarkisk opfattelse af viden og ekspertise. Omvendt, i den horisontale forståelse, betragtes læring og transfer som et igangværende, fler-vejs fænomen, der foregår i og imellem flere systemer, og som bygger på en bredere flerdimensionel opfattelse af viden og ekspertise (*ibid.*).

Transfer - som grænsekrydsning mellem aktivitetssystemer

Ifølge Akkerman & Bakker (2011) kan en grænse defineres som en sociokulturel forskel, der leder til diskontinuitet. I en horisontal forståelse, vil fokus være på at identificere og udnytte forskellighed på nye produktive måder, og transferfænomenet vil blive italesat som grænsekrydsning, der refererer til et individs overgange og interaktioner i og imellem forskellige kontekster. I tredje generation af kultur-historisk aktivitetsteori, anskues grænser som modsætninger i og imellem aktivitetssystemer, og disse tillægges et lærings- og udviklingspotentiale. I et aktivitetssystem, er aktivitet altid objekt-orienteret og artefakter (tegn og værktøjer) tilskrives et medierende potentiale. Hvorvidt et medierende artefakt (eksempelvis et ikt-værktøj) fungerer som et decideret grænseobjekt afhænger af formål og brug. For at kunne fungere som grænseobjekt skal artefaktet udgøre en *meningsfuld* fælles del af de krydsende systemer som illustreret i figur 1. nedenfor, hvilket ikke nødvendigvis er tilfældet for alle medierende tegn og værktøjer.

Figur 1. Grænsekrydsning i et dualt aktivitetssystem (modificeret efter Akkerman & Bakker, p. 139)

Metode

Forskningsprojektet er designet som et multipelt casestudie (Yin, 2009) med interviews, observationer og designeksperimenter som de primære metoder til dataindsamling i forskellige faser af projektet. I dette paper fokuserer vi på udvalgte resultater fra seks baggrundsinterviews gennemført i vinteren 2015. Inspireret af Spradley's (1979) principper om beskrivende spørgsmål løst struktureret omkring et dualt aktivitetssystem (jvf. figur 1), har interviewet vi seks erhvervsskolelærere fra de tre hovedretninger indenfor det danske erhvervsuddannelsessystem (teknisk, merkantil og social- og sundhed). Målet med beskrivende spørgsmål er, ifølge Spradley (*ibid.*), at afdække informantens personlige erfaringer med den praksis og det fænomen, der studeres ved at få informanten til at uddybe gennem detaljerige beskrivelser og eksempler, ofte opnået ved at gentage og omformulere spørgsmål i informantens eget sprog.

Formålet med disse baggrundsinterviews har været at afdække, hvordan erhvervs-skolelærere opfatter og italesætter selve transferfænomenet, om de tænker vertikalt eller horisontalt, samt hvilke muligheder og udfordringer lærerne ser på forskellige niveauer i det duale aktivitetssystem. Analysen er inspireret af Rogoff's (1995) tre niveauer for sociokulturel analyse, hhv. det personlige, det interpersonelle og det institutionelle/fællesskabsniveauet. I dette paper, fremhæver vi de udfordringer, som erhvervsskolelærerne oplever i forhold til hhv. en vertikal og horisontal forståelse og praksis, hvad angår lærernes pædagogisk-didaktiske arbejde med at skabe betingelser for transfer- og/eller grænsekrydsningsprocesser.

Udfordringer med vertikale og horisontale lære- og transferprocesser

De interviewede erhvervsskolelærere giver udtryk for udfordringer på forskellige niveauer i det duale aktivitetssystem og deres beskrivelser indikerer, at lærerne er opmærksomme på, at transfer kan opfattes både i et vertikalt og et horisontalt perspektiv.

Erhvervsskolelærerne fremhæver som et primært fokuspunkt, at praktik-virksomhederne har travlt, og at deres (virksomhedernes) fokus er på produktion, og ikke nødvendigvis læring for eleven/lærlingen. Dette bliver udtrykt - og accepteret - som en konstituerende betingelse, men ses som en pædagogisk-didaktisk udfordring. Hvad angår praktikvirksomhederne nævner flere lærere også, at der eksisterer en vis form for konservatisme, som kan virke som en barriere eksempelvis i forhold til nye undervisningsformer, herunder med anvendelse af ikt. Erhvervsskolelærerne oplever, at praktikvirksomhederne placerer sig i et spektrum

mellem forbud, ligestilling og accept (Tække & Paulsen, 2013) i forhold til inddragelse af it i undervisnings- og oplæringsprocesser.

Erhvervsskolelærerne problematiserer også forholdet mellem undervisnings- og praktikmål, som kan betyde, at det kan være vanskeligt at arbejde med eksempelvis praktikopgaver, da målene er forskellige. Et par lærere taler dog også om, hvordan dette kan imødekommes gennem systematisk fokus på tværfaglige opgaver og aktiviteter. Blandt de interviewede lærere, er der en opfattelse af, at elever og oplærere har begrænset fokus på læring i praktikken. Når eleven/lærlingen er i praktik, er fokus på produktion. Lærerne accepterer dette og indretter tilsyneladende deres undervisning herefter, idet de sjældent planlægger undervisning på skolen med udgangspunkt i praktikken. For enkelte af lærerne, er det heller ikke aktuelt, da de kun ser eleverne i en enkelt skoleperiode - og ikke i et progressivt forløb gennem hele uddannelsen. Fælles for lærerne er, at kontakten til praktikvirksomheder varierer meget og der efterlyses bedre muligheder for mere vedvarende kontakt både med virksomhederne og eleverne, når de er i praktik.

For flertallet af de interviewede lærere, opfattes transfer som elevernes hovedansvar, men der er forståelse for, at lærerne kan støtte op om disse processer. Alle interviewede erhvervsskolelærere nævner den heterogene elevgruppe og kæder den sammen med et differentieret behov i forhold til transfer. Blandt lærerne fremhæves herudover forskellighed i praktikvirksomheder, der ligeledes kræver differentiering.

De interviewede lærere nævner specifikke fag/faglige områder, der udgør en særlig transferudfordring. Der synes at være en bred accept af, at visse fag og områder bare er vanskeligere at lære og at skabe transfer i forhold til, end andre. I disse tilfælde, er det udbredt at bede praktikere om at forestå noget af skoleundervisningen for at skabe legitimitet og praksisnærhed. I denne forbindelse foreslås også, at der er behov for større fokus på teorinær praksisundervisning på lige fod med praksisnær teoriundervisning.

Hvad angår brug af it som deciderede grænseobjekter er lærernes erfaringer sparsomme. Der refereres til erhvervsskolernes centrale it-plattform, Elevplan®, som et muligt bud, men det problematiseres, at det oftest kun er et værktøj, der anvendes af lærerne og således ikke lever op til kravet om, at værktøjet skal give mening og anvendes af alle involverede parter. Flere lærere udtrykker ønske om at bruge it mere aktivt i transferarbejdet, men efterlyser samtidig mere viden om de pædagogiske-didaktiske muligheder i den forbindelse.

Samlet set giver de seks baggrundsinterviews indtryk af, at erhvervsskolelærerne tænker i både vertikale og horisontale forståelser af lære- og transferprocesser, men også at de på grund af forskellige udfordringer primært oplever muligheder for at praktisere transferarbejdet indenfor det enkelte system, skolen. Hvordan de øvrige aktører, eleverne og virksomhederne oplever lærernes arbejde, kan disse indledende baggrundsinterviews ikke sige noget om, men der kan peges på fire potentielle udfaldsrum:

1. En vertikal praksis, som fører til en kontinuert oplevelse
2. En vertikal praksis, som fører til en diskontinuert oplevelse
3. En horisontal praksis, som fører til en kontinuert oplevelse
4. En horisontal praksis, som fører til en diskontinuert oplevelse

Endvidere er det væsentlig at bemærke, at elevernes oplevelser ift. transfer og grænsekrydsning ikke alene vil være afhængige af lærernes praksis, men også af den praksis, der udspringer af de øvrige elementers relationer og interaktioner i det duale aktivitetssystem.

Fremtidige forskningsmuligheder

På baggrund af de indledende interviews, har vi identificeret tre skoler, med hvem vi samarbejder, og hvor vi følger lærere og elever, der interviewes og observeres over tid i forhold til deres praksis og oplevelser. Ydermere følges eleverne ud i praktikken, hvor også deres oplæringsansvarlige interviewes. I forskningslitteraturen fremhæves behovet for, at lærerne arbejder med både vertikale og horisontale forståelser og praksisser afhængig af formål (jvf. tabel 1), og vores antagelse er, at næste fase i forskningsprojektet vil kunne gøre os klogere på, hvornår og hvorfor, der kan være behov for fokus på henholdsvis den ene eller den anden tilgang til transfer og grænsekrydsning.

